

MUSIQA FANINI ADABIYOT, TARIX VA SAN'AT FANLARI BILAN INTEGRATSIYALASH METODIKASI

Toshmatov G'ulomjon Olimjonovich

NamDPI ART pedagogika kafedrsi v.b dotsenti

Nematjonova Laylo Doniyor qizi

NamDPI Musiqa ta'limi yo'nalishi 3-bosqich talabasi

Аннотация. Ushbu maqola musiqa fanini adabiyot, tarix va san'at fanlari bilan integratsiyalash metodikasini o'rganadi. Integratsiyalashuv jarayonida o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish maqsadida innovatsion yondashuvlar taqdim etiladi.

Калит so'zlar: musiqa, adabiyot, tarix, san'at, integratsiya.

МЕТОДОЛОГИЯ ИНТЕГРАЦИИ МУЗЫКИ С ЛИТЕРАТУРОЙ, ИСТОРИЕЙ И ИСКУССТВОМ

Аннотация. В данной статье рассматривается методология интеграции музыки с литературой, историей и искусством. Представлены инновационные подходы, направленные на развитие у учащихся навыков творческого мышления в процессе интеграции.

Ключевые слова: музыка, литература, история, искусство, интеграция.

METHODOLOGY OF INTEGRATION OF MUSIC WITH LITERATURE, HISTORY AND ARTS

Annotation. This article examines the methodology of integration of music with literature, history and art. Innovative approaches are presented in order to develop students' creative thinking skills in the process of integration.

Keywords: music, literature, history, art, integration.

KIRISH

Musiqa, insoniyat madaniyatining ajralmas qismi bo'lib, uning ta'limdagi o'rni va ahamiyati juda katta. Musiqa ta'limi nafaqat ijodiy rivojlanish, balki kognitiv ko'nikmalarni shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, musiqa bilan shug'ullanish o'quvchilarning diqqatini, xotirasini va mantiqiy fikrlash qobiliyatini yaxshilaydi. Bu esa, o'z navbatida, ularning akademik muvaffaqiyatlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Musiqa fanining boshqa fanlar bilan aloqasi ham diqqatga sazovordir. Masalan, musiqa matematikani o'z ichiga oladi,

chunki ritm va vaqt, musiqaning asosiy elementlari, raqamlar bilan bog'liq. Musiqiy nazariyani o'rganish jarayonida o'quvchilar matematik ko'nikmalarini ham rivojlantiradilar. Shuningdek, musiqa san'ati tarixiy va madaniy kontekstda o'rganilganda, o'quvchilarda tarixiy bilimlarni kengaytirishga yordam beradi. Musiqa va san'at ta'limi, shuningdek, ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishda ham muhimdir, chunki musiqiy faoliyatlar ko'pincha jamoaviy ish va hamkorlikni talab qiladi. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning o'zaro muloqot qilish qobiliyatini oshiradi va ularni jamiyatga integratsiya qilishda yordam beradi. Shunday qilib, musiqa ta'limi nafaqat san'at, balki butun ta'lim tizimining muhim jihati sifatida qaralishi kerak.

Musiqa ta'limi, shubhasiz, o'quvchilarning intellektual va emosional rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Musiqa orqali o'quvchilar ijodkorlik, diqqat va xotirani rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu jarayon, shuningdek, boshqa fanlar bilan integratsiyalashgan holda, matematik va lingvistik ko'nikmalarni ham mustahkamlashga yordam beradi. Musiqa fanining tarix, madaniyat va psixologiya kabi boshqa sohalar bilan aloqasi, o'quvchilarga kengroq dunyoqarashni taqdim etadi. Musiqaning ta'limdagi o'rnini, nafaqat san'at sifatida, balki o'zaro aloqalar va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishda ham ahamiyatga ega. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning o'zaro muloqot qilish qobiliyatini oshiradi va ularni jamiyatga integratsiya qilishda yordam beradi. Shunday qilib, musiqa ta'limi nafaqat san'at, balki butun ta'lim tizimining muhim jihati sifatida qaralishi kerak.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Adabiyot va musiqa o'rtasidagi bog'liqlik, asosan, ularning badiiy ifodasi va hissiy ta'siri bilan bog'liq. Har ikki soha inson ruhiyatini, his-tuyg'ularini va ijtimoiy muhitni aks ettiradi. Adabiyot, hikoya va she'rlar orqali insonning ichki olamini ochib beradi, musiqa esa, uning hissiyotlarini tovushlar orqali ifodalaydi. Shu jihatdan, adabiyot va musiqa bir-birini to'ldirib, yanada chuqurroq hissiy tajriba yaratadi. O'quvchilarga adabiyot va musiqa integratsiyasi orqali taqdim etiladigan materiallar, ularning kreativ fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, adabiy asarlarni musiqiy asar bilan birlashtirish, o'quvchilarda yangi tushunchalar va ko'nikmalarni shakllantiradi. Bu jarayon, o'quvchilarning madaniy

va estetik rivojlanishiga hamda ularning san'atga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qiladi.

Musiqqa, adabiyotdagi muhim mavzularni yanada jonlantirib, o'quvchilarga hikoya orqali berilgan hissiyotlarni chuqurroq his qilish imkonini beradi. Natijada, o'quvchilar nafaqat san'atning turli janrlarini yaxshiroq anglab oladi, balki ularni bir-biri bilan bog'lash orqali kengroq ko'lamda fikr yuritish qobiliyatini ham rivojlantiradi. Bu integratsiya, o'quvchilarning individual va ijtimoiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Adabiyot va musiqa o'rtasidagi bog'liqlik san'atning muhim jihatlaridan biridir. Ularning o'zaro ta'siri nafaqat estetik qoniqish, balki o'quvchilarning ijodiy fikrlashini ham rivojlantiradi. Musiqqa, adabiyotdagi hissiyotlarni kuchaytirishi va mazmuni chuqurlashtirishi mumkin, bu esa o'quvchilarning matnlarni yanada yaxshiroq tushunishiga yordam beradi. Shuningdek, adabiyotning hikoya qilish uslubi musiqa orqali ifodalanishi, o'quvchilarga yanada kuchli his-tuyg'ularni yetkazishda yordam beradi. Natijada, bu integratsiya o'quvchilarning san'at va madaniyatga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Tarix va musiqa: o'zaro ta'sir. Tarix va musiqa o'rtasidagi munosabatlar insoniyatning madaniy rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Musiqqa, o'zining o'ziga xos tili orqali, tarixiy voqealarni, ijtimoiy o'zgarishlarni va madaniy an'analarni aks ettiradi. Har bir tarixiy davr o'zining musiqa uslublari va janrlari bilan ajralib turadi. Masalan, urushlar davrida yaratilgan qo'shiqlar, xalqning ruhiy holatini ifodalash va kurash ruhini oshirishda muhim rol o'ynagan. Shu bilan birga, musiqa ko'pincha tarixiy shaxslar va ularning qahramonliklari haqida hikoya qiladi, bu esa kelajak avlodlar uchun tarixiy xotirani saqlashda yordam beradi.

Tarixiy kontekstda musiqa, shuningdek, ijtimoiy o'zgarishlarni aks ettirish vositasi sifatida xizmat qiladi. Masalan, fuqarolik huquqlari harakati yoki gender tengligi kabi masalalar, musiqada o'z ifodasini topgan. Musiqqa, shuningdek, turli xalqlar o'rtasida aloqalar o'rnatishda va madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Shu tariqa, musiqa nafaqat san'at shakli, balki tarixiy jarayonlarning guvohidir. U insoniyat tarixining turli bosqichlarida ijtimoiy, siyosiy va madaniy o'zgarishlarni ifodalashda muhim vosita sifatida xizmat qiladi, shuningdek, jamiyatning ruhiyatini yoritadi. Bu o'zaro ta'sirlar tarixiy voqealar va

musiqa o'rtasidagi bog'liqlikni yanada chuqurlashtiradi. Musiqa, tarixiy voqealar bilan chambarchas bog'liq bo'lib, ijtimoiy harakatlar, urushlar va inqiloblar davrida o'z aksini topadi. U, shuningdek, madaniyat va an'analarni saqlashda muhim rol o'ynaydi, bu orqali tarixiy kontekstda insoniyatning hissiyot va fikrlarini ifodalaydi. Musiqa, shuningdek, tarixiy voqealarning xotirasini saqlab qolish va kelajak avlodlarga yetkazishda muhim vosita sifatida xizmat qiladi, bu esa uning ahamiyatini yanada oshiradi.

San'at va musiqa: estetik aloqalar. San'at va musiqa o'rtasidagi estetik aloqalar insoniyat tarixida doimo muhim o'rin tutgan. Ikkala soha ham hissiyotlarni ifodalash va estetik tajriba yaratishda bir-birini to'ldiradi. San'at, tasviriy san'atdan tortib, teatr va raqsga qadar, ko'plab shakllarda ifodalanadi va o'z ichiga inson ruhiyatining turli jihatlarini oladi. Musiqa esa, o'z navbatida, melodik va ritmik elementlar orqali hissiyotlarni ifodalashda kuchli vosita hisoblanadi. Ularning o'zaro aloqasi, ko'pincha san'at asarlarini yaratishda birgalikda ishlatilishi bilan namoyon bo'ladi. Misol uchun, ko'plab rassomlar o'z asarlarida musiqa motivlarini aks ettiradi, bu esa tomoshabinning estetik tajribasini boyitadi.

O'quv jarayonida san'at va musiqa o'rtasidagi estetik aloqalar talabalarga kreativ fikrlash va hissiyotlarni ifodalash imkoniyatini beradi. Musiqa va san'at darslari o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga yordam beradi, bu esa ularning umumiy ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, bu aloqalar o'quvchilarga madaniy merosni tushunish va qadrlashda yordam beradi, ularning estetik sezgirligini oshiradi va o'zlarini ifodalash imkoniyatini kengaytiradi. Natijada, san'at va musiqa o'rtasidagi estetik aloqalar o'quv jarayonini yanada boyitadi va o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. San'at va musiqa o'rtasidagi estetik aloqalar, ularning bir-birini to'ldirishi va o'quv jarayonida qanday ishlatilishi muhim ahamiyatga ega. San'at va musiqa bir-birining estetik tajribasini boyitadi, ruhiy holat va his-tuyg'ularni ifodalashda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. O'quv jarayonida bu aloqalarni rivojlantirish, o'quvchilarga ijodiy fikrlash va estetik sezgirlikni oshirishga yordam beradi, shuningdek, ularning madaniy va badiiy dunyoqarashini kengaytiradi.

Integratsiyalashuv metodikasi. Musiqa fanini adabiyot, tarix va san'at bilan integratsiyalash uchun qo'llaniladigan metodikalar va strategiyalar o'quv jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga xizmat qiladi. Bunda, musiqa va boshqa fanlar o'rtasidagi o'zaro bog'lanishlarni aniqlash va ularni pedagogik jarayonga tatbiq etish muhim ahamiyatga ega. Masalan, adabiyot darslarida musiqa asarlarini tahlil qilish orqali o'quvchilarga matn va musiqaning o'zaro aloqasini ko'rsatish mumkin. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning estetik sezgirligini oshirishga yordam beradi. Tarix darslarida esa, muayyan davrning musiqiy madaniyatini o'rganish orqali o'quvchilar o'sha davrning ijtimoiy va madaniy kontekstini yaxshiroq tushunadilar. San'at darslarida musiqa va vizual san'atning o'zaro ta'siri ko'rsatilishi, o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Shu bilan birga, integratsiyalashuv metodikasi o'quvchilarga turli fanlar bo'yicha o'zaro bog'lanishlarni ko'rsatish va ularni muammolarni hal qilishda birgalikda ishlashga undaydi. Bu jarayon o'quvchilarning umumiy bilim darajasini oshirish bilan birga, ularning madaniy va badiiy tajribalarini ham boyitadi. Natijada, integratsiyalashuv metodikasi o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga va keng qamrovli dunyoqarashini shakllantirishga xizmat qiladi. Musiqa fanini adabiyot, tarix va san'at bilan integratsiyalash uchun qo'llaniladigan metodikalar va strategiyalar, o'quv jarayonida turli xil faoliyat turlarini birlashtirishga qaratilgan. Ushbu metodikalar orqali o'quvchilar musiqaning boshqa san'at turlari bilan o'zaro aloqalarini anglash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, musiqaning tarixiy kontekstini o'rganish, adabiyotdagi musiqiy motivlarni tahlil qilish orqali, o'quvchilarning analitik fikrlash qobiliyatlari rivojlanadi va ular san'atning ko'p qirraliligini tushunishadi. Bu jarayon, o'quvchilarning ijodiy tafakkurini kengaytiradi.

Amaliy misollar va tajribalar. Integratsiyalashuv jarayonida amaliy misollar va tajribalar o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Misol uchun, bir qator ta'lim muassasalarida musiqiy va san'at darslari o'quvchilarga birgalikda ishlash va o'zaro fikr almashish imkoniyatini yaratadi. Ushbu jarayon davomida o'quvchilar bir-birlarining fikrlarini tinglash va tanqidiy tahlil qilish orqali o'z bilimlarini kengaytiradilar. Musiqa va san'at o'rganish

jarayonida o'quvchilar o'z ijodiy qobiliyatlarini namoyon etish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa ularning o'ziga bo'lgan ishonchlarini oshiradi.

NATIJALAR VA MUHOKAMALAR

Tajribalar natijalari shuni ko'rsatadiki, integratsiyalashuv jarayoni o'quvchilarning jamoaviy ish olib borish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. O'quvchilarning birgalikda loyiha tayyorlashlari, san'at asarlarini yaratishlari yoki musiqiy kompozitsiyalarni ijro etishlari, ularning o'zaro kommunikatsiya va hamkorlik qobiliyatlarini oshiradi. Bu jarayon, shuningdek, o'quvchilarning individual fikrlarini ifodalash va o'z hissalarini qo'shish imkoniyatini ham taqdim etadi. Natijada, o'quvchilar nafaqat bilim, balki ijtimoiy ko'nikmalarni ham rivojlantiradilar, bu esa ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Integratsiyalashuv jarayoni o'quvchilarning umumiy rivojlanishiga xizmat qiladi. Integratsiyalashuv jarayonida qo'llanilgan amaliy misollar va tajribalar o'quvchilarning o'rganish jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatganini ko'rsatmoqda. Masalan, guruhli faoliyatlar va loyihalar orqali o'quvchilar birgalikda ishlashni, fikr almashishni va muammolarni hal qilishni o'rganadilar. Bunday metodlar o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va ularning o'zaro munosabatlarini yaxshilaydi. Tajribalar natijalari shuni ko'rsatadiki, integratsiyalashuv jarayoni o'quvchilarning akademik muvaffaqiyatlarini ham oshiradi, bu esa ularning kelajakdagi imkoniyatlarini kengaytiradi.

Musiqqa fanini integratsiyalash jarayonida bir qator muammolar yuzaga kelishi mumkin. Birinchi muammo, o'qituvchilarning musiqiy ta'lim berish bo'yicha yetarli tajribaga ega emasligi bilan bog'liqdir. Bu holat, ta'lim jarayonida musiqaning o'рни va ahamiyatini to'g'ri tushunmaslikka olib kelishi mumkin. Shuningdek, o'quvchilarning musiqiy qobiliyatlari va qiziqishlari turlicha bo'lishi, integratsiyalashuv jarayonida qiyinchiliklar tug'dirishi mumkin. Bunday vaziyatlarda o'qituvchilar, musiqaning turli janrlarini va usullarini qo'llash orqali barcha o'quvchilarning qiziqishini jalb qilishga harakat qilishlari zarur.

Ikkinchi muammo, ta'lim muassasalarida resurslarning yetishmasligi bilan bog'liqdir. Musiqqa darslarini samarali o'tkazish uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar, materiallar va maktab infrastrukturasi yetarli darajada bo'lmasligi

o'quv jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bunday muammolarni hal qilish uchun, ta'lim muassasalari o'rtasida hamkorlik o'rnatish va qo'shimcha resurslar jalb etish muhimdir.

Shuningdek, o'quvchilarning musiqaga bo'lgan qiziqishini oshirish maqsadida, turli tadbirlar va musiqiy faoliyatlarni tashkil etish orqali ularga yangi imkoniyatlar yaratish lozim. Bu jarayonlar orqali, musiqaning ta'lim jarayonidagi o'rnini yanada mustahkamlanadi va o'quvchilarning umumiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Musiqa fanini integratsiyalash jarayonida bir qator muammolar yuzaga kelishi mumkin. O'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida kommunikatsiya yetishmovchiligi, resurslarning cheklanganligi va dasturiy ta'minotning mos kelmasligi kabi to'siqlar ta'lim sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun, o'qituvchilarni malakasini oshirish, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va o'quv rejalarini takomillashtirish zarur. Bu yondashuvlar musiqaning ta'lim jarayonidagi o'rnini yaxshilashga yordam beradi.

XULOSA VA TAVSIYALAR

Xulosa qilib atyganda hamda yuqoridagi natijalar tahlili shuni ko'rsatadiki musiqa fanini adabiyot, tarix va san'at bilan integratsiyalashuvining kelajakdagi istiqbollari, ta'lim jarayonida musiqaning o'rnini yanada kuchaytirishga qaratilgan yangi yondashuvlar va metodologiyalarni o'z ichiga oladi. Bu integratsiya orqali o'quvchilar nafaqat musiqa nazariyasi, balki uning tarixiy va madaniy kontekstini ham o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Musiqa va adabiyot o'rtasidagi bog'lanish, shoirlarning musiqiy asarlarga ilhom berishi, shuningdek, musiqa asarlarining adabiy qiyofasi haqida chuqurroq tushuncha berishi mumkin. Tarixiy kontekstda esa, musiqaning ijtimoiy va siyosiy jarayonlarga ta'siri, madaniyatlararo muloqot va musiqaning insoniyat tarixidagi o'rnini haqida fikr yuritish imkoniyatlari kengayadi.

San'at bilan integratsiyalashuv esa, musiqaning vizual san'atlar bilan o'zaro aloqasini o'rganishga yordam beradi, bu esa o'quvchilarga ko'p qirrali fikrlash va ijodiy yondashuvni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Musiqa ta'limining bunday integratsiyalashuvi, o'quvchilarning umumiy madaniy bilimlarini kengaytirish va ularni zamonaviy dunyoda muvaffaqiyatli bo'lishlariga yordam beradigan ko'nikmalarni shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, bunday yondashuvlar

o'quv jarayonining qiziqarli va ilhomlantiruvchi bo'lishiga ham hissa qo'shadi. Musiqa fanining adabiyot, tarix va san'at bilan integratsiyalashuvi kelajakda ta'lim jarayonida muhim rol o'ynaydi. Bu integratsiya o'quvchilarga nafaqat musiqa, balki madaniyatning boshqa sohalarini ham o'rganish imkonini beradi. Shu tarzda, o'quvchilar turli san'at shakllarining o'zaro aloqasini tushunib, ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Kelajakda bunday yondashuvlar, musiqaning tarixi va uning jamiyatdagi o'rnini o'rganishga, shuningdek, san'at va adabiyot orqali madaniy merosni saqlashga yordam beradi. Bu jarayon ta'lim sifatini oshirishga va o'quvchilarning umumiy dunyoqarashini kengaytirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

41. Botirkhanovich, S. B. (2024). The Structure of Kashkar Rubab, And Methods of Their Execution. *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF ARTS AND DESIGN*, 5(1), 19-22.
42. Toshmatov, G. U. O. (2026). Musiqa ta'limi jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy asoslari. *Science and Education*, 7(2), 195-201.
43. Abduraimov, S. (2024). METHODS OF USING PRACTICAL METHODS IN MUSIC CULTURE LESSONS IN HIGH SCHOOLS. *Решение социальных проблем в управлении и экономике*, 3(6), 22-25.
44. Abduraimov, S. Z. (2024). MUSIQA TO 'GARAKLARI ASOSIDA O'QUVCHILARDA MILLIY RUHIYAT TUSHUNCHALARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI. *Inter education & global study*, (5 (1)), 44-51.
45. Asrakulova, A. (2025). ECONOMIC VIEWS OF ABU NASR FORABI. *Инновационные исследования в науке*, 4(2), 65-68.
46. Nabievna, A. A. (2025). ECONOMIC THOUGHTS OF YUSUF KHOS KHOJIB. *Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research*, 3(2), 212-214.
47. Jurayeva, G. (2025). TALABALARNING O'ZBEK XALQ CHOLG'ULARIDA IJROCHILIK MAHORATLARINI OSHIRISHDA USTOZ-SHOGIRD AN'ANALARINING O'RNINI. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 2(4.3), 535538.
48. Nabievna, A. A. (2025). ECONOMIC THOUGHTS OF YUSUF KHOS KHOJIB. *Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research*, 3(2), 212-214.
49. Akhmedov, B. (2026, February). TECHNICAL AND EXPRESSIVE ASPECTS OF THE CONDUCTING APPARATUS. In *International Conference on Social Sciences & Humanities (Vol. 2, No. 2, pp. 68-71)*.
50. Ahmedov, B. S. (2026). Umumta'lim maktablari musiqa darslarida musiqa tinglash jarayonining metodik asoslari. *Science and Education*, 7(2), 182-187.
51. Shokirkhonov, B. (2026, February). DEVELOPMENT OF STUDENTS'PERFORMING AND MUSICAL ABILITIES THROUGH INSTRUMENTS. In *International Conference on Social Sciences & Humanities (Vol. 2, No. 2, pp. 77-79)*.

52. Olimjonovich, T. G., & Komiljanovna, D. G. (2022). The Importance of the Festival "East Songs" in the Introduction and Development of National Classical Music of the Peoples of the East. *Central Asian Journal of Theoretical and Applied Science*, 3(6), 195
53. Tajiboev, E. (2025). ORGANIZATION OF AN OUT-OF-CLASS MUSIC CLUB IN COMPREHENSIVE SECONDARY SCHOOLS. *Развитие и инновации в науке*, 4(2), 13-16
54. Tajiboev, E. (2025). ORGANIZATION OF AN OUT-OF-CLASS MUSIC CLUB IN COMPREHENSIVE SECONDARY SCHOOLS. *Развитие и инновации в науке*, 4(2), 13-16
55. Usmonjanova, G. A. Q. (2026). Musiqa ta'limida STEM texnologiyalari va milliy musiqa integratsiyasi. *Science and Education*, 7(3), 392-395.
56. Usmonjanova, G. A. Q. (2026). Musiqiy mashg'ulotlar orqali talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi. *Science and Education*, 7(3), 388-391.
57. Odilova, G. O. (2026). Musiqa ta'limi yo'nalishi talabalarida ritmik kompetensiyani rivojlantirishning metodik asoslari. *Science and Education*, 7(1), 960-965.
58. Odilova, G. O. (2026). Musiqa ta'limi orqali bolaga emotsional yondashish tendensiyalari. *Science and Education*, 7(2), 162-168.
59. Joraxanovich, G. J. (2025). XIX ASR OHIRI XX ASR BOSHLARIDA YEVROPADA MUSIQA PSIXOLOGIIYASI RIVOJLANISHI. *Научный Импульс*, 4(37), 157-161.
60. Muhammadjon o'g', O. R. A. (2025, December). RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA PEDAGOGIKA YO'NALISHI TALABALARI KREATIV FIKRLASH KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING INNOVATSION METODIKASI. In *Partner conferences of the International Scientific Journal Research Focus* (Vol. 1, No. 1, pp. 1156-1159).